

—
Верховний
Суд

ОГЛЯД РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

За період з 30.09.2019 по 04.10.2019

2019/34

Дата прийняття:	01/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	01/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF AKOPDZHANYAN v. RUSSIA (Application no. 32737/16)
Зміст:	<p>Заявник, 1973 року народження, є громадянином Вірменії; проживає в м. Ванадзор.</p> <p>У невстановлену дату заявник прибув на постійне місце проживання до Росії, згодом він почав спільно проживати з громадянкою Я. в м. Сургут. У 2002 році в них народилась дочка З.</p> <p>За твердженнями Уряду, 2 червня 2003 року заявника було засуджено Сургутським міським судом до трьох років позбавлення волі із іспитовим строком тривалістю 18 місяців за вчинення кримінального правопорушення. Як убачається з поданих документів, судимість була в подальшому знята. В грудні 2004 року заявник одружився з Я. У травні 2009 року подружжя розлучилось.</p> <p>У січні 2013 року батьківство заявника щодо З. було офіційно зареєстровано, і в січні 2014 року він та Я. повторно уклали шлюб.</p> <p>У січні 2014 року заявника було звинувачено у нанесенні тяжких тілесних ушкоджень іншій особі під час сварки 30 грудня 2013 року. Заявник визнав свою вину; кримінальна справа була розглянута в порядку спрощеного провадження. Окрім цього, заявник сплатив потерпілій особі суми компенсацій матеріальної та моральної шкоди.</p> <p>7 квітня 2014 року Сургутським міським судом заявника було визнано винним за пред'явленим обвинуваченням і призначено покарання у вигляді одного року і шести місяців позбавлення волі, з урахуванням визнання заявником своєї вини, відшкодування ним заподіяної шкоди потерпілому, та наявності неповнолітньої дитини на утриманні. У мотивувальній частині вироку не було згадок про наявність у заявника судимостей.</p> <p>В порядку апеляційного розгляду, Ханти-Мансійський обласний суд підтримав вирок суду першої інстанції.</p> <p>14 липня 2015 року Федеральне міністерство юстиції прийняло рішення про видворення заявника строком на 8 років (до 2023 року). Мотивувальна частина рішення була обмежена посиланнями на норми чинного законодавства.</p> <p>3 вересня 2015 року рішення про видворення було направлено до адміністрації виправної установи у Свердловській області, де заявник відбував покарання.</p> <p>15 вересня 2015 року набув чинності Адміністративно-процесуальний</p>

	<p>кодекс.</p> <p>6 жовтня 2015 року заявника було звільнено з установи виконання покарання.</p> <p>Посилаючись на рішення Міністерства юстиції, 6 жовтня 2015 року Федеральна міграційна служба прийняла рішення про депортацію заявника. Мотиви цього рішення також обмежувалися лише посиланнями на положення законодавства. Того ж дня Федеральна міграційна служба розпорядилась про поміщення заявника до спеціалізованої установи для затриманих.</p> <p>14 жовтня 2015 року заявник подав апеляційну скаргу, мотивуючи свою незгоду тим, що видворення становило непропорційне втручання у його право на повагу приватного і сімейного життя, захищене статтею 8 Конвенції. Заявник вказав, що він проживає в Росії декілька років, має дружину – громадянку Росії та спільну дитину, вони разом із дружиною є власниками квартири; зазначив, що йому немає де проживати у Вірменії. Більше того, заявник не порушував міграційні правила.</p> <p>24 листопада 2015 року Замоскворецький районний суд розглянув апеляційну скаргу і підтримав рішення Міністерства юстиції про видворення. Суд, зокрема, констатував, що підставою для видворення заявника було його кримінальне засудження у серйозному злочині, а також те, що воно (рішення про видворення) було прийняте відповідно до пункту 2 статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, будучи необхідним у демократичному суспільстві.</p> <p>17 грудня 2015 року заявника було депортовано з Росії.</p> <p>Адвокат заявника неодноразово намагався оскаржити рішення суду від 24 листопада 2015 року, проте не досяг позитивного результату.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу приватного і сімейного життя).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>01/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>01/10/2019 (Комітет)</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF PASTUKHOV v. RUSSIA (Application no. 74820/14)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Заявник скаржився, що його було незаконно ув'язнено та піддано катуванню у відділку поліції, а розслідування цих подій не було ефективним; окрім цього, заявник не зміг отримати належну</p>

	компенсацію за шкоду, спричинену у результаті незаконних дій працівників поліції.
Констатоване порушення (стаття):	<p>Порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) у матеріальному аспекті у зв'язку із тим, що заявник зазнав нелюдського та такого, що принижує людську гідність поводження.</p> <p>Порушення статті 3 Конвенції у процесуальному аспекті у зв'язку із відсутністю ефективного розслідування тверджень заявника.</p> <p>Порушення пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканість) щодо незафіксованого тримання заявника під вартою.</p> <p>Порушення пункту 5 статті 5 Конвенції у зв'язку із відсутністю у заявника права на компенсацію з підстави його незаконного ув'язнення.</p>
Дата прийняття:	01/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	<p>01/01/2020 (Палата)</p> <p>Набуття статусу остаточного відповідно пункту 2 статті 44 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенція).</p>
Назва:	<u>CASE OF SAVRAN v. DENMARK</u> (Application no. 57467/15)
Зміст:	<p>Заявник С., 1985 року народження, є громадянином Туреччини. У 1991 році разом зі своєю родиною С. у шестирічному віці переїхав до Данії.</p> <p>Після засудження С. за вчинення нападу групою осіб з обтяжуючими обставинами, що спричинило смерть потерпілого, його у 2008 році було поміщено до охоронюваної частини житлової установи для осіб з розумовою відсталістю на невизначений термін та прийнято рішення про його видворення.</p> <p>В січні 2012 року опікун С. звернувся до прокуратури із заявою про перегляд вироку щодо нього, і прокуратура в грудні 2013 року передала справу для розгляду до міського суду.</p> <p>Посилаючись на медичні висновки, звіти органу міграційної служби та показання С., міський суд в жовтні 2014 року змінив призначене С. покарання на лікування у психіатричній установі. Суд також вказав, що, незважаючи на тяжкість вчиненого злочину, виконувати наказ про видворення С. не є доцільним.</p> <p>Зокрема, медичні експерти відзначили необхідність продовження лікування та подальшого нагляду для того, щоб забезпечити одужання С., тоді як він сам вказав, що його родина перебуває в Данії, він не володіє турецькою мовою, а лише курдською, також він хвилюється щодо наявності необхідного лікування в Туреччині.</p>

	<p>За апеляцією, поданою органами прокуратури, Високий Суд в січні 2015 року скасував рішення міського суду. Свої доводи суд обґрунтовував тим, що за інформацією про доступ до ліків в Туреччині у медичній базі даних проекту MedCOI¹ Європейської комісії та висновку Міністерства іноземних справ, С. може продовжити своє лікування в Туреччині. Таке рішення також було прийняте з урахуванням характеру та ступеню тяжкості вчиненого злочину. С. було відмовлено у подачі касаційної скарги до Верховного Суду у травні 2015 року.</p>
Констатоване порушення (стаття):	<p>Буде мати місце порушення статті 3 Конвенції (заборона катування) у разі вислання заявника до Туреччини без надання органам влади Данії індивідуальних і достатніх гарантій того, що відповідне лікування буде наявним та доступним для заявника після його повернення.</p>
Дата прийняття:	01/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	01/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF TUMĖNIENĖ v. LITHUANIA (Application no. 10544/17)
Зміст:	<p>7 липня 2005 року 22-річний брат заявниці – М.К., був госпіталізований до лікарні з серйозними ушкодженнями. Відповідно до звіту поліції цього ж дня М.К. відмовився від огляду лікарями чи спілкування з поліцією.</p> <p>Ввечері 10 липня 2005 року М.К. помер в лікарні.</p> <p>Його тіло оглянув судово-медичний експерт, який встановив, що причиною смерті М.К. була травма голови – проломлений череп і набряк мозку.</p> <p>Експерт також встановив наявність множинних забоїв та синців по всьому тілу М.К., які, ймовірно, були спричинені важкими тупими предметами. Пізніше, інший експерт встановив наявність алкоголю в крові М.К.</p> <p>7 липня 2005 року органи влади розпочали досудове розслідування щодо ушкоджень М.К. Після його смерті правові підстави розслідування були змінені і надалі розслідувалося вбивство. У різні дати заявниця та її рідні брати і сестри були визнані потерпілими та допитані як свідки.</p> <p>Впродовж досудового розслідування неодноразово були допитані</p>

¹ Один з проектів, створених The European Asylum Support Office – Європейським бюро підтримки у сфері притулку, забезпечення доступу до медичної інформації про країну походження для національних органів в сфері міграції та притулку.

	<p>свідки та потерпілі у справі; проведено експертизи та встановлено підозрювану особу, яка спочатку надала зізнавальні свідчення в умисному вбивстві М.К., а в подальшому відмовилась від них та переховувалась від слідства в іншій країні.</p> <p>Всі ці дії не мали результату: не було встановлено винної у вбивстві особи та не притягнуто її до відповідальності.</p> <p>30 червня 2016 року поліція повідомила органи прокуратури про те, що досудове розслідування все ще триває, однак слідчі дії, які були проведені до цього часу, не призвели до встановлення нових свідків або імовірних підозрюваних у вбивстві.</p> <p>18 липня 2016 року прокурор припинив досудове розслідування.</p> <p>14 вересня 2018 року старший прокурор скасував рішення про припинення досудового розслідування, оскільки для цього не було достатніх підстав. Однак старший прокурор прийняв рішення про зупинення розслідування з тих підстав, що з моменту вчинення злочину пройшло тринадцять років; розслідування тривало шість років, і в рамках цього було здійснено всі необхідні слідчі дії, проте винну особу встановити не вдалося.</p> <p>Заявниця та інші потерпілі особи були проінформовані про це рішення, а також щодо того, що якщо з'являться нові обставини у справі, розслідування буде відновлено.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ заявниця скаржилась, що розслідування обставин смерті її брата було тривалим та неефективним.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 2 Конвенції (право на життя) у процесуальному аспекті.</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>01/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>01/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p><u>CASE OF ORLOVIĆ AND OTHERS v. BOSNIA AND HERZEGOVINA</u> (Application no. 16332/18)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Заявниками у цій справі виступили 14 громадян Боснії та Герцеговини – члени однієї родини.</p> <p>Заявники є спадкоємцями чоловіка першої заявниці та його брата. Чоловік першої заявниці та більше ніж 20 інших родичів були вбиті під час геноциду в Сребрениці 1995 року.</p> <p>Заявники проживали в селі Коневич-Поле, муніпалітет Братунац на території сучасної Республіки Сербської на ділянках, які належали чоловікові першої заявниці та його братові. Їх власність складалася</p>

з окремих сільськогосподарських будівель, полів та луків.

Впродовж війни 1992–1995 років заявники були змушені залишити свій дім, внаслідок чого набули статусу внутрішньо переміщених осіб.

11 вересня 1997 року за заявою Сербської православної парафії Дрінжача (Парафія) муніципалітет Братунац експропріював частину землі заявників – поле, площею 11,765 м², та передав його Парафії для будівництва церкви. Згідно з рішенням Муніципалітету, цільове призначення земельної ділянки було вказано як для забудови; зокрема передбачалося, що компенсація попереднім володільцям землі буде визначатись в рамках окремого судового провадження.

У 1998 році на експропрійованій земельній ділянці була збудована церква Парафії. Жоден із заявників не був поінформований про передачу землі та будівництво церкви.

Загальна рамкова угода про мир в Боснії та Герцеговині («Дейтонські угоди») (Угоди) поклала кінець війні 1992–1995 років. На виконання Положення 7 Угод, яким гарантувалось вільне повернення біженців до своїх домівок та реституція їх майна, Республікою Сербською було прийнято Закон про реституцію майна у 1998 році (Закон).

Заявники порушили провадження з метою відновлення прав на їх власність на підставі Закону.

Рішенням Комісії з питань нерухомого майна, переміщених осіб та біженців у 1999 році права заявників на їх власність були повністю відновлені; у 2001 році було прийнято ще одне рішення Міністерства у справах біженців та переміщених осіб про реституцію. Рішення були остаточними та підлягали виконанню.

Земля була повернута у власність заявникам за винятком ділянки, на якій була збудована церква. Наступні роки заявники намагались домогтись відновлення прав власності і щодо тієї ділянки, проте безуспішно.

У 2002 році перша заявниця порушила цивільне провадження проти Сербської православної парафії, вимагаючи повернення у власність земельної ділянки та переміщення церкви.

У 2003 році суд першої інстанції вказав, що ця справа не належить до цивільної юрисдикції та відхилив позов першої заявниці. Внаслідок поданої апеляції рішення суду було скасовано і справа повернута на повторний розгляд до суду першої інстанції. Пізніше свої скарги до суду подали й інші заявники, і всі їх заяви були об'єднані в одне провадження.

Під час повторного розгляду справи в суді першої інстанції у 2010 році заявники змінили свої позовні вимоги та просили суд визнати законним позадосудове врегулювання спору від 11 січня 2008 року між їх представниками та відповідачами, які були представлені Прем'єр-

	<p>міністром Республіки Сербської, його радником, та єпископом Зворник-Тузлинської єпархії; за домовленістю відповідачі мали прибрати церкву впродовж 15-ти днів з моменту, коли їм буде надана інша земельна ділянка.</p> <p>21 травня 2010 року суд першої інстанції відхилив позов заявників. Це рішення було підтримане районним судом 17 вересня 2010 року.</p> <p>1 лютого 2012 року за результатами розгляду касаційної скарги, поданої заявниками, Верховний Суд Республіки Сербської скасував рішення суду апеляційної інстанції (м. Бієліна) та направив справу на повторний розгляд.</p> <p>24 вересня 2012 року, розглянувши повторно справу, суд апеляційної інстанції скасував рішення суду першої інстанції (м. Сребрениця) від 21 травня 2010 року та направив справу на повторний розгляд, доручивши перевірити законність позадосудового врегулювання спору. 3 червня 2013 року суд першої інстанції відхилив скаргу заявників, та зауважив, окрім іншого, що заявники не продемонстрували законність того, що Прем'єр-міністр та його радник були уповноважені укласти мирову угоду від імені відповідачів, оскільки церква є відокремленою від держави; суд також вказав, що згідно з показаннями свідка у справі, який підтвердив, що він зв'язувався з єпископом, щоб обговорити можливість досудового врегулювання спору, такої домовленості досягнуто не було.</p> <p>6 серпня 2014 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявників. 17 жовтня 2014 року заявники подали конституційну скаргу, вказуючи на порушення статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.</p> <p>28 вересня 2017 року Конституційний Суд Боснії та Герцеговини відхилив скаргу заявників, як необґрунтовану.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>01/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>01/10/2019 (Комітет)</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF MOSCALCIUC v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA (Application no. 42921/10)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>У 2003 році стосовно заявника М. було постановлено обвинувальний вирок у крадіжці та призначено покарання у вигляді позбавлення волі. 10 лютого 2010 року за клопотанням М., поданим на підставі закону</p>

	<p>про амністію, його було звільнено від відбуття призначеного покарання.</p> <p>Негайно, після виходу М. із зали судових засідань, його було затримано поліцією за підозрою у створенні організованої злочинної групи, яка складалася із ув'язнених осіб в різних тюрмах Республіки Молдова, з метою отримання коштів від інших засуджених осіб, і створення владної системи паралельно з тюремною адміністрацією.</p> <p>12 лютого 2010 року районний суд ухвалив рішення про обрання М. запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 30 днів на час досудового слідства, взявши до уваги аргументи сторони обвинувачення, що М. може переховуватись від слідства та суду, здійснювати спроби впливу на свідків і потерпілих у справі і що такий винятковий захід є необхідним для охорони громадського порядку.</p> <p>Законність та обґрунтованість цього рішення була підтримана судом апеляційної інстанції 18 лютого 2010 року.</p> <p>Ув'язнення М. неодноразово продовжувалося судом першої інстанції 10 березня, 9 квітня, 10 травня, 10 червня та 6 липня 2010 року. Щоразу тримання М. під вартою продовжувалось на тридцять днів. Ці рішення суду були підтримані судом апеляційної інстанції 30 березня, 20 квітня, 21 травня та 18 червня 2010 року.</p> <p>6 серпня 2010 року суд апеляційної інстанції продовжив досудове тримання М. ще на 90 днів. Цей же суд 1 листопада 2010 року, 3 лютого, 21 квітня, 6 липня та 26 жовтня 2011 року постановив рішення про продовження тримання М. під вартою щоразу на 90 днів.</p> <p>Підставами продовження тримання М. під вартою завжди були одні і ті ж причини, що були вказані в рішенні суду від 12 лютого 2010 року. Кожне з цих рішень було підтримано вищим судом, а строк досудового тримання М. під вартою закінчився 27 лютого 2012 року, коли М. було визнано винним за пред'явленим обвинуваченням та засуджено.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 3 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканість).
Дата прийняття:	01/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	01/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF BUKREYEV v. RUSSIA (Application no. 60646/13)
Зміст:	Близько 9 години 19 квітня 2013 року заявник Б., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, нецензурно висловлювався на адресу своїх

сусідів Кр. та Кор. Після прибуття поліції Б. продовжив нецензурно висловлюватись, відмовився проїхати разом із правоохоронцями до відділу поліції і намагався піти. Близько 16 години цього ж дня Б. було доставлено до відділу поліції та офіційно затримано і звинувачено у порушенні статті 20.1 Розділу 2 Кодексу про адміністративні правопорушення (вчинення дрібного хуліганства, поєднане із злісною непокорю законному розпорядженню працівника поліції).

Було складено протокол про адміністративне правопорушення. Кр. та Кор. подали письмові скарги до поліції та зробили заяви. Офіцер поліції М. подав письмовий рапорт на ім'я керівника.

Цього ж дня в Курському районному суді відбулося слухання справи про вчинення Б. адміністративного правопорушення. Б. заперечував свою вину і стверджував, що він не висловлювався нецензурною лайкою і що 19 квітня 2013 року він перебував вдома та хворів на грип.

Рішенням суду від 19 квітня 2013 року суд першої інстанції засудив Б. та призначив покарання у виді десяти днів адміністративного арешту. Суд встановив, що вина Б. підтверджується наявними у матеріалах справи письмовими скаргами та свідченнями сусідів Кр. та Кор., рапортом офіцера М. на ім'я керівника, протоколом про адміністративне правопорушення та протоколом про адміністративне затримання.

Цього ж дня поліція доставила Б. до лікарні, де лікарем була видана довідка про наявність у Б. помірної температури тіла (37,5 градусів за Цельсієм) та болю в горлі.

В подальшому Б. оскаржив рішення суду до суду апеляційної інстанції. 5 червня 2013 року суд апеляційної інстанції провів слухання у справі та заслухав Б. Згідно із звукозаписом судового засідання апеляційного суду Б. подавав клопотання про допит свідків Кр., Кор. та офіцера М. На це клопотання суддя апеляційного суду запитав у Б., чому він не подавав аналогічне клопотання під час розгляду справи в суді першої інстанції. Б. відповів, що на дату судового розгляду судом першої інстанції справи щодо нього він хворів, і у зв'язку із цим Б. клопотав про відкладення судового засідання, проте суддя його клопотання відхилив.

Суд апеляційної інстанції відхилив клопотання Б. про допит свідків.

У своєму рішенні апеляційний суд встановив, що імовірна непокора офіцеру поліції М. під час спроби арештувати Б. мала місце після того, як заявникові було інкриміновано вчинення дрібного хуліганства стосовно та у присутності Кр. та Кор., і після того, як дії М. були направлені на припинення правопорушення.

Суд змінив кваліфікацію пред'явленого Б. обвинувачення на

	<p>параграф 1 статті 20.1 Кодексу про адміністративні правопорушення, та зменшив строк покарання до 5 днів ув'язнення.</p> <p>Б. відбув призначене судом покарання в липні 2013 року.</p> <p>Окрім цього, Б. подавав заяви про перегляд остаточних рішень судів згідно з положеннями статей 30.12 та 30.16 Кодексу про адміністративні правопорушення.</p> <p>16 липня 2013 року заступник голови апеляційного суду відхилив заяву.</p> <p>21 серпня 2013 року Верховний Суд Російської Федерації відхилив подальші заяви про перегляд, подані Б. Суд встановив, що відмова у допиті М., Кр. та Кор. «не вплинула негативно на повноту та ретельність визначення обвинувачення».</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ Б. стверджував, що судові провадження проти нього було несправедливим, оскільки в нього не було можливості допитати свідків.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 та підпункту d пункту 3 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	01/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	01/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF CAȘU v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA (Application no. 75524/13)
Зміст:	<p>3 лютого 2012 року заявниця (віком 15 років та 7 місяців станом на цю дату) була затримана за підозрою в участі у нападі на особу, вчиненому групою осіб, що призвело до смерті потерпілого.</p> <p>4 лютого 2012 року прокурор звернувся до суду першої інстанції з клопотанням про видачу ордеру на тримання заявниці під вартою. Прокурор обґрунтовував своє клопотання тим, що заявниця не була заміжня, не мала постійного місця роботи, могла переховуватись від слідства та втручатись у хід кримінального розслідування.</p> <p>Цього ж дня суд першої інстанції постановив рішення про обрання заявниці запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 30 днів, обґрунтувавши своє рішення тими ж наведеними підставами, що і прокурор. Заявниця в суді стверджувала, що вона не має наміру переховуватись і готова співпрацювати зі стороною обвинувачення; вона клопотала про обрання їй домашнього арешту, і просила не поміщати її під варту. Однак суд першої інстанції, посилаючись на положення Кримінального процесуального кодексу,</p>

	<p>згідно з яким, у разі наявності ризиків втечі або втручання у розслідування, суд вправі помістити під варту таку особу, враховуючи наявність таких ризиків щодо заявниці, а також вчинення надзвичайно серйозного злочину, обрав запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Підозрювану було поміщено до слідчого ізолятора.</p> <p>Надалі прокурор неодноразово клопотав перед судом про продовження строку тримання заявниці під вартою на час досудового розслідування, наводячи як аргументи одні і ті ж підстави. Остаточними рішеннями суду від 4, 29 березня та 27 квітня 2012 року суд першої інстанції щоразу продовжував обраний попередньо запобіжний захід заявниці строком на 30 днів. Окрім цього, суд аргументував свої рішення тими ж підставами, що і раніше, повторно використовуючи ті самі фрагменти тексту в своїх рішеннях.</p> <p>17 травня 2012 року матеріали досудового розслідування стосовно заявниці були направлені до суду першої інстанції. Відповідно до обвинувального акту заявниці було пред'явлено обвинувачення у вчиненні грабежу.</p> <p>У різні дати прокурор клопотав про продовження заявниці запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на час досудового слідства, і щоразу строком на 90 днів. Суди задовольняли клопотання, і строк тримання під вартою заявниці продовжувався щоразу на 90 днів; суди мотивували прийняті рішення тими ж аргументами, що і попередньо. Апеляційні скарги заявниці були відхилені судом апеляційної інстанції. Заявницю було звільнено з-під варту 24 листопада 2013 року.</p> <p>Вироком суду від 30 червня 2014 року заявницю було визнано винною за пред'явленим обвинуваченням і призначено покарання у вигляді шести років та восьми місяців позбавлення волі. Це кримінальне провадження все ще триває.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ, заявниця скаржилась, що рішення національних судів про обрання і продовження їй запобіжного заходу не були належним чином обґрунтовані.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення пункту 3 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканість).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>03/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>03/10/2019 (Комітет)</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF NESTERENKO AND OTHERS v. UKRAINE <i>(Applications nos. 26256/11 and 3 others - see appended list)</i></p>

Зміст:	Заявники скаржилися на надмірну тривалість кримінальних проваджень та відсутність ефективного засобу правового захисту у цьому відношенні. У скарзі № <u>26256/11</u> заявник також скаржився на незаконність позбавлення його свободи.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо надмірної тривалості кримінальних проваджень. Порушення підпункту с) пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканість). Порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту).
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	CASE OF FLEISCHNER v. GERMANY <i>(Application no. 61985/12)</i>
Зміст:	<p>Справа стосувалася притягнення заявника до цивільно-правової відповідальності у кримінальній справі щодо захоплення заручників, незважаючи на припинення цієї кримінальної справи проти нього раніше.</p> <p>Заявники здійснили фінансові інвестиції в Сполучених Штатах Америки за допомогою їх фінансового радника А. Коли А. ніби не виконав свої зобов'язання, зокрема, з виплати заявникам обіцяних відсотків, і в кінцевому підсумку повного відшкодування вкладених коштів, двоє з обвинувачених викрали А. та позбавили волі в одному із будинків Німеччини.</p> <p>На зустрічі, на якій була присутня також дружина заявника – співобвинувачена у справі, А. був силою та шляхом погроз змушений звернутися до поліції та підписати підтвердження свого боргу.</p> <p>Після зустрічі А. за допомогою банківського переказу здійснив перерахунок 75 000 євро на банківський рахунок одного з співобвинувачених. Зрештою, поліція звільнила А.</p> <p>Заявникові та чотирьом співобвинуваченим, включно з його дружиною, були пред'явлені обвинувачення у захопленні заручників. Інші співобвинувачені були засуджені судом за пред'явленим обвинуваченням, однак кримінальне провадження проти заявника було припинено, оскільки в серпні 2011 року його було визнано неосудним за станом здоров'я. Зрештою, А. порушив цивільне провадження, оскільки заявник та інші співобвинувачені не відшкодували витрати на адвоката за стягнення 75 000 євро, у розмірі</p>

	<p>1880,20 євро витрат на адвоката.</p> <p>В грудні 2011 року цивільний суд, посилаючись на встановлені вироком суду факти, вказав, що дії заявника та інших обвинувачених при вчиненні викрадення включали в себе всі необхідні елементи складу злочину. Таким чином, цивільний суд встановив наявність цивільно-правової відповідальності заявника, не дивлячись на те, що кримінальне провадження проти нього було припинено.</p> <p>В квітні 2012 року обласний суд відхилив апеляційну скаргу заявника без проведення судового слухання.</p> <p>Федеральний конституційний суд Німеччини відхилив конституційну скаргу заявника.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ заявник скаржився, що його було притягнуто до цивільної відповідальності не дивлячись на те, що кримінальне провадження відносно нього було припинено.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Відсутність порушення пункту 2 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF KHARCHENKO v. UKRAINE</u> (Application no. 37666/13)
Зміст:	Заявник скаржився, що було порушено принцип рівності сторін у зв'язку із неповідомленням його про апеляційну скаргу, подану в його справі.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо несправедливості цивільного провадження.
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF PASTÖRS v. GERMANY</u> (Application no. 55225/14)
Зміст:	28 січня 2010 року після Дня пам'яті жертв Голокосту заявник П., який у подальшому був членом Ландтагу (парламенту) землі Макленбург-Передня Померанія (Німеччина), виступив з промовою про те, що «так

	<p>званий Голокост використовується у політичних та комерційних цілях». Заявник також послався на «шквал критики і пропагандистської брехні».</p> <p>В серпні 2012 року заявника було засуджено окружним судом у складі судді Ю. та двох народних засідателів за порушення пам'яті про загиблих і умисний наклеп на єврейський народ.</p> <p>В березні 2013 року обласний суд відхилив апеляційну скаргу заявника як необґрунтовану.</p> <p>Після повного ознайомлення з виступом заявника суд встановив, що П. використовував терміни, які зводились до заперечення систематичного, расово-мотивованого масового знищення євреїв в таборі «Освенцім» за часів Третього рейху.</p> <p>Суд вказав, що П. не може обґрунтувати своє право на свободу слова щодо заперечення Голокосту. Більше того, П. було позбавлено недоторканості в лютому 2012 року.</p> <p>Надалі П. подав апеляцію з питань права до Апеляційного Суду, яка в серпні 2013 року була визнана необґрунтованою.</p> <p>На цьому етапі заявник оспорив участь в судовому розгляді справи одного з суддів в колегії, судді Х., стверджуючи, що він не міг бути неупередженим, оскільки був чоловіком судді Ю., яка визнала його винним у суді першої інстанції.</p> <p>Апеляційний суд у складі колегії трьох суддів, включно з суддею Х., відхилив скаргу заявника, вказавши, що факт перебування у шлюбі між суддями Х. та Ю. сам собою не може означати упередженість.</p> <p>Заявник знову подавав скаргу на упередженість суддів, які відхилили його скаргу в Апеляційному суді. Новим складом колегії суддів його скарга була відхилена в листопаді 2013 року.</p> <p>Зрештою, Федеральний Конституційний Суд відхилив конституційну скаргу заявника в червні 2014 року.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).</p> <p>Скарга заявника за статтею 10 Конвенції (право на свободу вираження поглядів) визнана явно необґрунтованою і була відхилена.</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>03/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF NIKOLYAN v. ARMENIA (Application no. 74438/14)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>У 2012 році заявник подав до суду заяву про розлучення з дружиною та</p>

	<p>виселення її, стверджуючи, що їхні конфлікти в стосунках роблять спільне проживання нестерпним.</p> <p>Пізніше дружина та син заявника порушили провадження про визнання останнього недієздатним.</p> <p>22 листопада 2012 року суд прийняв рішення про зупинення судового процесу з приводу розлучення та виселення дружини та сина заявника до остаточного вирішення їхніх вищезазначених заяв.</p> <p>В листопаді 2013 року суд визнав заявника недієздатним з причини наявності в нього психічного розладу та нездатності усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними. Суд мотивував своє рішення судово-психіатричним висновком, наданим у вересні 2012 року, а також показаннями дружини заявника, сусідів та офіцера місцевої поліції про його надмірно підозрілу, суперечливу і часом агресивну поведінку та абсурдні звинувачення на адресу дружини.</p> <p>У межах цього провадження син заявника був призначений опікуном свого батька. Надалі син заявника подав до суду клопотання про припинення розгляду заяви про розлучення батьків та виселення його з матір'ю – дружиною заявника. Окружний суд задовольнив його клопотання в жовтні 2014 року з тієї підстави, що національним законодавством передбачено право опікуна відкликати позов особи, яка визнана недієздатною.</p> <p>Заявник, який також мав конфлікт у стосунках зі своїм сином, звернувся до місцевого органу опіки з проханням узяти до уваги його думку (заявника) при призначенні опікуна, проте його дії були безрезультатними.</p> <p>Заявник продовжував оскаржувати рішення про призначення опікуна до судів, зокрема до суду касаційної інстанції, стверджуючи про наявність конфлікту зі своїм сином.</p> <p>Станом на 2017 рік ці провадження все ще тривали, проте їх результат не був відомий.</p> <p>Заявник також вчинив декілька спроб поновити свою дієздатність, звертаючись до Міністерства охорони здоров'я, психіатричної лікарні та судів з вимогою перевірити стан свого здоров'я.</p> <p>Однак, як особа, яка позбавлена дієздатності, згідно з чинним на той час законодавством, заявник не був вправі ініціювати судове провадження.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо доступу заявника до суду як щодо припинення провадження про розлучення та виселення, так і щодо нездатності заявника домогтися відновлення своєї дієздатності.</p> <p>Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу приватного і сімейного життя) щодо позбавлення заявника дієздатності.</p>

Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF KOSTIĆ AND OTHERS v. SERBIA <i>(Application no. 45727/16 and 51 others – see appended list)</i>
Зміст:	Заявники скаржилися на невиконання або затримку у виконанні рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування, які були постановлені на їхню користь.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд). Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції щодо затримки виконання рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування.
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF GOLIĆ AND OTHERS v. SERBIA <i>(Application no. 60162/16 and 27 others – see appended list)</i>
Зміст:	Заявники скаржилися на невиконання або затримку у виконанні рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування, які були постановлені на їхню користь.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо затримки виконання рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування.
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	CASE OF JOVIČIĆ v. SERBIA <i>(Application no. 65474/16)</i>
Зміст:	Заявник скаржився на невиконання або затримку у виконанні рішення національного суду стосовно державної компанії соціального спрямування, яке було постановлено на його користь.

Огляд рішень Європейського суду з прав людини

Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд). Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції щодо затримки виконання рішення національного суду стосовно державної компанії соціального спрямування.
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF MIHAJLOVIĆ AND OTHERS v. SERBIA</u> <i>(Application no. 11362/17 and 9 others – see appended list)</i>
Зміст:	Заявники скаржилися на невиконання або затримку у виконанні рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування, які були постановлені на їхню користь.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) щодо затримки виконання рішень національних судів стосовно державних компаній соціального спрямування. Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном).
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/10/2019 (Комітет)
Назва:	<u>CASE OF KOSTERNYY AND MAZUR v. UKRAINE</u> <i>(Applications nos. 8490/19 and 10058/19)</i>
Зміст:	Заявники скаржилися на надмірну тривалість цивільних проваджень і відсутність ефективного засобу правового захисту щодо цього.
Констатоване порушення (стаття):	Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд). Порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту) у зв'язку з надмірною тривалістю цивільного провадження.
Дата прийняття:	03/10/2019
Дата набуття статусу остаточного:	03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Назва:	<u>CASE OF KAAK AND OTHERS v. GREECE</u> <i>(App. No(s).34215/16)</i>

<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася умов перебування під вартою сирійських, афганських і палестинських громадян в «гарячих точках» у таборах для біженців Vial та Souda (Греція) та законності їх ув'язнення.</p> <p>Заявники, 49 дорослих, підлітків і дітей сирійської, афганської та палестинської належності, незаконно прибули на човні до Греції, висадившись на острові Хіос у період з 20 березня по 15 квітня 2016 року.</p> <p>Всіх заявників у день їх прибуття заарештувала поліція, і вони були поміщені до центру для біженців Vial; деякого із заявників перевели до табору для біженців Souda.</p> <p>Надалі були видані накази про видворення заявників. У наказах ішлося про те, що їх має бути затримано для негайного повернення до Туреччини і що вони мають залишатись під вартою у зв'язку з наявністю ризику їх імовірної втечі.</p> <p>Однак деяких заявників відправили до інших країн Європейського Союзу, щоб вони могли повернутися в свої родини або звернутися з клопотаннями про надання притулку.</p> <p>Іншим заявникам, які подали заяви про надання притулку в Греції, було скасовано накази про видворення, в результаті чого заявники залишались під вартою.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Відсутність порушення статті 3 Конвенції (заборона катування).</p> <p>Відсутність порушення пункту 1 статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність).</p> <p>Порушення пункту 4 статті 5 Конвенції (право на оперативне прийняття рішення про законність тримання під вартою).</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>03/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p><u>CASE OF FOUNTAS v. GREECE</u> <i>(Application no. 50283/13)</i></p>
<p>Зміст:</p>	<p>Сина заявника – Л., 1975 року народження, застрелили працівники поліції вранці у березні 2010 року після того, як офіцери патрульної поліції зупинилися, щоб перевірити припаркований автомобіль з двома людьми всередині. Згідно з версією подій, яку прийняла Афіньська прокуратура, в бік офіцерів поліції було відкрито вогонь, і, стріляючи у відповідь, вони вбили Л.</p> <p>Заявник не погоджувався з цією версією подій і зауважував, що не було проведено повного розслідування обставин, які призвели до смерті Л.</p>

	<p>Органи влади провели попереднє досудове розслідування, зокрема щодо балістичної експертизи та посмертного розтину. Заявник стверджував, що його поінформували про розтин лише після того, як він був проведений і що це не надало йому можливості залучити для цього незалежного експерта.</p> <p>У квітні 2010 року підрозділ антитерористичної поліції також надіслав висновок про терористичну групу під назвою «Революційний бій» до Афіньської прокуратури. Стверджувалось, що Л. належав до її учасників.</p> <p>У березні 2010 року поліція розпочала адміністративне розслідування. Його припинили у червні 2011 року, дійшовши висновку, що дії працівників поліції були законні і спрямовані на самозахист.</p> <p>У червні 2010 року заявник і його родич подали кримінальну скаргу до прокуратури проти осіб або особи, винної у смерті Л. Однак у червні 2012 року скарга була відхилена.</p> <p>Апеляцію заявника відхилив прокурор Апеляційного суду в лютому 2013 року.</p> <p>Упродовж усього провадження в національних судах заявник після подачі своєї кримінальної скарги клопотав про надання йому доступу до матеріалів справи. Зокрема, про надання йому доступу до матеріалів адміністративного розслідування, які він, зрештою, отримав у 2016 році.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ заявник скаржився, що органами влади не було проведено ефективного розслідування смерті його сина. Окрім цього, посилаючись на положення пункту 1 статті 6 Конвенції, заявник вважав своє право як цивільного позивача порушеним, оскільки органи влади відмовилися надати йому копії матеріалів розслідування.</p>
<p>Констатоване порушення (стаття):</p>	<p>Порушення статті 2 Конвенції (право на життя) у процесуальному аспекті з причини недостатньої участі заявника у розслідуванні обставин смерті його сина.</p>
<p>Дата прийняття:</p>	<p>03/10/2019</p>
<p>Дата набуття статусу остаточного:</p>	<p>03/01/2020 (Палата) Набуття статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.</p>
<p>Назва:</p>	<p>CASE OF MOUSTAKIDIS v. GREECE (App. No(s).58999/13)</p>
<p>Зміст:</p>	<p>Справа стосувалася експропріації частини майна заявника (земельної ділянки, фабрики та складу) і розміру присудженої йому компенсації. Суди встановили остаточну суму компенсації за експропрійовану частину майна заявника.</p> <p>Надалі, посилаючись на відповідні положення національного</p>

	<p>законодавства, заявник звернувся до суду з вимогою сплатити компенсацію за неекспропрійовану частину його власності, витрати за переміщення своєї підприємницької діяльності та компенсацію упущеної вигоди у зв'язку із призупиненням цієї діяльності, а також за шкodu, спричинену частині його майна, яке не було експропрійоване у зв'язку з характером діяльності, задля якої експропріація мала місце. Суди апеляційної та касаційної інстанцій відхилили його вимоги з підстави відсутності юрисдикції цивільних судів для розгляду його заяв.</p> <p>У своїй скарзі до ЄСПЛ заявник скаржився на порушення його права на мирне володіння майном, стверджуючи, що національні суди відмовилися розглядати конкретні аспекти його скарги про компенсацію, порадивши звернутися з цією метою до ЄСПЛ або до адміністративних судів.</p>
Констатоване порушення (стаття):	Порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції (право на мирне володіння майном).

Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 30.09.2019 по 04.10.2019 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. – Київ, 2019. – Вип. 34. – 21 стор.

Застереження:

1. Огляд окремих судових рішень, зокрема й їх переклад, здійснюється працівниками департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду з використанням матеріалів, розміщених на веб-сайтах Європейського суду з прав людини:

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>,

<https://hudoc.echr.coe.int>.

2. Огляд рішень здійснюється з метою ознайомлення з їх коротким змістом. Для повного розуміння суті висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним на веб-ресурсах Європейського суду з прав людини.

3. Інформація має суто допоміжний та довідковий характер та не має на меті висвітлити суть усієї проблематики, яка вирішується відповідними судовими рішеннями.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua